

ชื่อหนังสือ: คำถามสำคัญกว่าคำตอบ

ผู้แต่ง: หนุมเมืองจันท์

รายการ: หนังสือสื่อความรู้ ช่วงหนังสือชวนคุย

ออกอากาศทางสถานีวิทยุ FM ๙๗.๗๕ Mhz.

“คลื่นสีขาวของชาวพุทธ” ครั้งที่ ๒๒

คำถามสำคัญกว่าคำตอบ ผลงานของนักเขียน อารมณดี คือ คุณตุ้ม สรกล อุดยานนท์ หรือ ที่คุ้นเคยในนามปากกาว่า หนุมเมืองจันท์ โดย สำนักพิมพ์มติชนถ้าเราถามเรื่องความร้ายร้าย เราก็จะหาคำตอบ เรื่องความร้าย ดังนั้นถ้าถามเรื่องความสุข เราก็จะค้น คำตอบเรื่องความสุขได้เหมือนกัน คำถามจึงเป็นการบอก ทิศ ส่วนคำตอบเป็นเพียงการบอกทาง และทิศของคำถาม จะให้ทางของคำตอบ ถ้าทิศผิดทางก็ถูกไปไม่ได้ ใน หนังสือเล่มนี้คุณสรกล หรือ คุณหนุมเมืองจันท์ จะเล่า เรื่องราวที่สะท้อนการตั้งคำถามของเจ้าของเหตุการณ์ ต่างๆ และนำไปสู่มุมมองหรือทัศนคติของบุคคลนั้นต่อ เรื่องราวนั้นๆ ได้อย่างน่าสนใจเพื่อพยายามที่จะบอกเรา ว่า คำถามที่ดีจะมาสู่คำตอบที่ดี ชีวิตของเราไม่มีใคร กำหนดโจทย์ให้เหมือนตอนเรียนหนังสือ เราต้องตั้ง คำถามเองและตอบเอง....และชีวิตเราจะเป็นอย่างไรก็ ขึ้นกับคำถามนี้เอง

คำถามชุดแรก คือ เรื่องความเจ็บ ในข้อสงสัย ของจอห์น เคจ กับบทเพลง ๔ นาที ๓๓ วินาที และเรื่อง

ความว่างเปล่า กับผ้าใบสีขาวของโรเบิร์ต โรเซนเบิร์ก ในเรื่องความเจ็บนั้น เมื่อห้าสิบแปดปีก่อนนี้ เดวิด ทูดอร์ นักเปียโนชื่อดังได้บรรเลงบทเพลง ชื่อ ๔ นาที ๓๓ วินาที ที่วุฒิสตอก นิวยอร์ก เพลงนี้มีความยาว เท่ากับชื่อของเพลง แบ่งเป็น ๓ องค์ ช่วงแรก ๓๐ วินาที ช่วงที่สอง ๒ นาที ๒๓ วินาที และช่วงที่สาม ๑ นาที ๔๐ วินาที ทุกช่วงตอนบรรเลงด้วยโน้ตตัวเดียว คือ ความ เจ็บ เดวิด ทูดอร์ เริ่มต้นด้วยการปิดฝาครอบลิ้นเปียโน หรือคีย์บอร์ด แสดงถึงการเริ่มต้นองค์ที่หนึ่ง จากนั้นก็หนึ่ง ๓๐ วินาทีผ่านไป เขาเปิดฝาครอบลิ้นขึ้น แสดงว่าจบองค์ แรก ปิดฝาครอบอีกครั้ง เพื่อบอกคนดูว่าการแสดงองค์ที่ สองเริ่มต้นแล้ว เวลาผ่านไปเรื่อยๆ เขาพลิกแผ่นโน้ตที่ ละหน้า จนครบ ๒ นาที ๒๓ วินาที เขาก็เปิดฝาครอบลิ้นเปียโน อีกครั้ง จากนั้นก็ปิดฝาครอบ เริ่มองค์ที่สาม ๑ นาที ๔๐ วินาที ทูดอร์ก็เปิดฝาครอบลิ้นเปียโนเป็นครั้งสุดท้าย ถอย ห่างและโส่งค่านับผู้ชม จบเพลง ๔ นาที ๓๓ วินาที

เชื่อไหมคะ ว่า จอห์น เคจ ใช้เวลานานมากกว่า จะแต่งเพลงนี้สำเร็จ และที่มาคือ ก่อนหน้านั้นเขาเคย สงสัยว่าโลกนี้มี “ความเจ็บ” จริงหรือไม่ “เคจ” จึงขอ อนุญาตมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ใช้ห้องเก็บเสียงที่มีกำแพง ดูดเสียงทดลองหา “ความเจ็บ” เขาอยู่ในห้องนี้เป็นเวลา หลายชั่วโมง แม้จะอยู่นิ่งๆเจิบๆ แต่ก็ “ไม่เจิบ” เพราะ แม้จะนิ่งและเจิบเพียงใด เขาก็ได้ยินบางเสียงเป็นเสียง สูงกับเสียงต่ำ เมื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ ก็ได้คำตอบ ว่า เป็นเสียงของระบบประสาทและเสียงไหลเวียนของ เลือดในตัว จอห์น เคจ จึงสรุปว่าในโลกนี้ไม่มีความ เจ็บโดยสมบูรณ์ และแรงบันดาลใจของเสียงเพลง ๔ นาที ๓๓ วินาทีจึงเริ่มต้นขึ้น เขาเริ่มตั้งคำถามกับนิยาม ความหมายของคำว่า “เจ็บ” และได้คำตอบว่า เสียง และความ เจ็บ แทบจะไม่มีอะไรแตกต่างกันเลย หากจะมีก็ เพียงแค่ ความคิด ที่จะเอาใจใส่ หรือ ความคิดที่จะไม่เอา

ใจใส่ ต่อการรับฟัง...เท่านั้นเอง ถ้าใส่ใจที่จะฟังก็จะได้ยินเสียง แต่ถ้าไม่เอาใจใส่ที่จะรับฟังก็จะไม่ได้ยินอะไร ใส่ใจก็ดั่ง ไม่ใส่ใจก็เบา หรือ ไม่ได้ยิน และนั่นคือความเงียบ

ในตอนแรก จอนห์เคจ ยังไม่กล้าที่จะใช้ความเงียบเป็นเสียงเพลง จนกระทั่งวันหนึ่งเขาได้ไปดูงานศิลปะของโรเบิร์ต โรเซนเบิร์ก และเห็นภาพที่ว่างเปล่า มีแต่ผ้าใบสีขาวที่อยู่บนเฟรม และแสงเงาของคนดู ต้นไม้ ที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆบนผ้าใบสีขาว เขาบอกว่านี่คือ สนามบินของแสงและเงา หรือภาพสะท้อนของอากาศ มันไม่ใช่สิ่งที่มองเห็นแต่เป็นวิธีการมองของเราต่างหาก และจอนห์เคจบอกว่า ภาพนั้นคือคำอนุมัติให้เขาเขียนเพลงแห่งความเงียบนี้ และบทเพลงนี้ก็ไม่ใช่ความเงียบที่แท้จริงเพราะช่วงเวลาที่ไม่มีความเงียบบนเวที ความเงียบของคนตรีก็คือ สนามบิน ของเสียงอื่นๆรอบข้างความเงียบจึงไม่ใช่เรื่องของเสียง แต่เป็นเรื่องความเปลี่ยนแปลงภายในจิตใจและความไม่หยุดนิ่ง ภาพของโรเซนเบิร์ก สอนเราว่า “สิ่งที่เราเห็น ไม่สำคัญเท่ากับวิธีการมอง”

อีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจ คือประวัติที่น่าสนใจในการนำประเทศแอฟริกาใต้ของท่านประธานาธิบดีเนลสัน แมนเดลา เรื่องนำจากข้างหลัง ซึ่งผู้เขียนได้หยิบยกความบางตอนจากหนังสือเรื่อง วิถีแมนเดลา มาเล่าให้ฟังว่า ... เป็นเพราะคำถามในวิธีการเป็นผู้นำของแมนเดลาต่างจากคนอื่น เขาไม่ได้เริ่มต้นคำถามจากตำแหน่ง หรือ การยื่นของผู้นำแต่เขาตั้งคำถามไปที่เป้าหมาย คือ จะทำอะไรให้คนยอมรับ และบรรลุเป้าหมายความสามัคคีของคนแอฟริกาใต้ได้ จากนั้นจึงกำหนดการยื่นของตัวเองว่า “ผู้นำที่ดี ต้องอยู่ข้างหลัง” เพราะความสำคัญของการเป็นผู้นำ ไม่ใช่ตำแหน่งการยืน แต่เป็นตำแหน่งทางความคิด ยืนอยู่ข้างหลังแต่ต้องนำทางความคิด

ที่มาของจุดยืนดังกล่าวนี้เป็นเพราะในวัยเด็กแมนเดลา เคยต้องไล่ต้อนฝูงวัวไปกินหญ้าและพากลับ

คอก ซึ่งเขากล่าวว่า เมื่อเราต้องการให้วัวเดินทางไป ในทางที่ต้องการ เราต้องอยู่ข้างหลังพร้อมกับไม้ และหา วัวที่ฉลาดๆหน่อยสองสามตัวให้ไปอยู่ที่ข้างหน้าฝูงแล้วควบคุมให้เดินไปตามทางที่ต้องการ ฝูงวัวที่เหลือก็จะเดินตามหัวหน้าฝูงไปเอง แต่เธอต้องนำทางพวกมันมาจากข้างหลัง เพราะถ้าเดินนำไปถึงจะดูแล้วตัวที่เดินอยู่ท้ายๆไม่ทั่วถึงและอาจเดินหลงฝูงได้ แต่ถ้ามอบให้วัวที่ฉลาดเดินนำไป และเดินตามข้างๆคุณอยู่ข้างหลัง ตำแหน่งเดินจะทำให้เห็นภาพรวมได้ ตัวไหนเดินหลงก็ต้อนได้ ซึ่งก็หมายความว่า การเป็นผู้นำที่ดีไม่จำเป็นต้องแสดงความคิดเห็น โอ้อวดวางภูมิแล้วสั่งให้ผู้อื่นทำตาม หากต้องรู้จักฟังและแสวงหาข้อตกลงที่ยึดพ้องกัน แล้วจึงผลักดันให้ทุกคนลงมือทำ การฟังจึงเป็นหลักการบริหารที่สำคัญยิ่งและเป็นคุณสมบัติที่ผู้นำควรจะมี เหมือนที่จอนห์เคจบอกไว้ว่า การฟังที่ดีต้องใส่ใจในสิ่งที่คนอื่นพูดด้วย ถ้าใส่ใจเสียงก็จะดัง ถ้าไม่ใส่ใจเสียงก็จะเบาหรือไม่ได้ยิน

อีกท่านหนึ่งที่ใส่ใจให้ความสำคัญและเข้าใจความหมายของสิ่งที่อยู่ภายในของตัวเองได้ดี คือ คุณดวงฤทธิ์ บุนนาค ซึ่งหลายคนขนานนามว่า เป็นสถาปนิกมือทองของยุคนี้ เขาบอกว่า เวลาที่มีคนเสนอให้ออกแบบโครงการ เขาจะเริ่มต้นด้วยการฟังเสียงกระซิบของที่ดินก่อน ซึ่งหมายถึง เขาจะไปดูที่ดินแปลงนั้น ดูแดด สัมผัสทิศทางลม ดูรูปที่ดิน และด้วยความเป็นมืออาชีพ ประสบการณ์และความรู้สึกของเขาก่อให้เกิดจินตนาการที่ลงตัว และเขากล้าที่จะบอกว่า สถาปนิกต้องรู้เรื่องการตลาดก็จริงแต่ไม่ต้องทำการตลาด เพราะการตลาดของสถาปนิกคือ ผลงานที่เขาออกแบบ ส่วนงานของเขาก็คือ ต้องให้ผลงานส่งเสียงกระซิบ เพราะเสียงกระซิบของงาน คือ การตลาดของสถาปนิก เหมือนกับที่คุณธนินทร์ เจียรวนนท์ กล่าวเสมอว่า นักธุรกิจทุกคนต้องอย่าลืม ชิกเซนซ์ของตัวเอง สัมผัสที่หก ไม่ใช่สิ่งมหัศจรรย์หรือไสยศาสตร์แต่มาจากอะไรบางอย่างที่สะสมกันมานาน ซึ่งแต่ละจะเร็ว ช้าต่างกัน

ความแม่นยำต่างกัน ซึ่งจริงๆ แล้วก็คือ เสียงกระซิบจากประสบการณ์ เสียงกระซิบจากความรู้สึก เสียงกระซิบจากสมองซีกขวา เสียงกระซิบจากภายในนั่นเอง ดังนั้นขออย่าให้เหตุผลมากเกินไปจนลืมนึกถึงเสียงกระซิบจากความรู้สึกของตนเอง เพราะความสุข หรือ ความทุกข์ เป็นเรื่องสำคัญและเป็นเรื่องของความรู้สึกล้วนๆ

เสื้อยืดแดง โม เสื้อยืดยี่ห้อนี้มียอดขายปีละหนึ่งพันสี่ร้อยล้านบาท เจ้าของกิจการคือ คุณอดิศร พวงชมพู ซึ่งคุณหนุ่มเมืองจันทน์เล่าว่า เป็นรุ่นพี่ที่ธรรมศาสตร์ ที่น่าจะให้ใครๆ เรียนรู้ที่มาจากอดีตที่นำเขาไปสู่เป้าหมายได้อย่างน่าทึ่ง สมัยเรียน คุณอดิศร เป็นพี่ใหญ่ของชมรมอีสานก่อร่างสร้างตัวโดยทำงานหาเลี้ยงตัวเองมาตั้งแต่เป็นนักศึกษา โดยที่ตั้งใจไว้เลยว่าจะใช้เงินไม่เกินวันละ ๒๐ บาท ตอนนั้นเขามีเงินทุนไม่มาก แต่อยากได้เสื้อไปขายเยอะๆ เพราะมีแบบเสื้อยิ่งมาก โอกาสการขายยิ่งสูง เขาเสนอเจ้าของโรงงานว่า ขอเสื้อผ้าไปมากหน่อย แต่ขายเสร็จในแต่ละวันให้ไปเก็บเงินได้เลยขายได้เท่าไรเขาก็เก็บไว้ใช้ ๒๐ บาท ขายได้ ๔๐๐๐ บาท ให้ได้แก่ ๑๕๘๐ บาท ทั้งต้นทุนสินค้าและฝากกำไรไว้ด้วย เรียกได้ว่าอดทนใช้วันละ ๒๐ บาทไป ๑ ปี สิ้นปีจะได้เป็นเจ้าของนี้ได้แก่ เขาบอกว่าถ้าใครอยู่กับความอดทนได้จะกลายเป็นคนอีกระดับหนึ่งที่มีศักยภาพสูงกว่าคนอื่น

วันนี้เขาเป็นเจ้าของโรงงานที่มีพนักงานกว่า ๑๐๐๐ คน และในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมามีคนลาออกไม่ถึง ๑๐ คน คุณอดิศรเคยเล่าว่า หลักการรับคนงานของเขา คือ จะเลือกคนที่รักแม่ก่อน เพราะเพียงคำถามเดียวของเขาที่ต้องการคำตอบก็คือเรื่องความรัก ความผูกพันกับแม่ เพราะเขาเชื่อว่าคนรักแม่มักจะไม่ทำชั่วและมีความรับผิดชอบ คนกลุ่มนี้จะขยันทำงานและเก็บเงินส่งกลับบ้านหมด เพียงคำถามเดียวนี้ เชื่อว่าเขาจะได้คนดีมาร่วมงาน

อีกประการหนึ่ง แทนที่เขาจะใช้พื้นที่ริมน้ำไว้สร้างบ้านหรือที่พักแขกต่างประเทศ เขากลับสร้างโรงงานไว้ริมน้ำ ด้วยเหตุผลง่ายๆ ว่า แขกต่างประเทศ

เจรจาแค่ชั่วโมงหรือสองชั่วโมงก็กลับ แต่คนงานอยู่ที่นั่นทำงานตลอด มุมส่วนนี้น่าจะให้คนทำงานได้ดีกว่า โรงงานแห่งนี้จึงมีกระจกใสให้คนงานได้สัมผัสความงามของแม่น้ำ ที่นี้ไม่มีการตอกบัตรเข้าทำงาน โรงงานเปิด ๒๔ ชั่วโมง ใครอยากทำงานตอนไหนก็ได้ เพราะรายได้ของแต่ละคนขึ้นอยู่กับจำนวนเสื้อยืดที่เย็บเสร็จ คนงานของแดงโมมีรายได้เดือนละสองหมื่นบาท ทุกคนอาศัยอยู่ในหอพักในโรงงาน ค่าหอพักและค่าอาหารเดือนละ ๕๐๐ บาท เขาเล่าว่าทุกปีคนงานจะชวนเขาไปเยี่ยมบ้าน ไม่ได้ไปเป็นเจ้าภาพอะไรแต่อยากจะโชว์เจ้านายให้รู้ว่าบ้านที่สร้างด้วยน้ำพักน้ำแรงนั้นเป็นอย่างไรบ้าง....

อีกเรื่องที่น่าสนใจ คือ เรื่องราวและสไตล์การทำงานของบ๊ิกบอส อาณาจักรแสนล้านอย่าง เครือสหพัฒน์ ซึ่งคุณหนุ่มเมืองจันทน์ ได้เขียนถึง คุณบุญยสิทธิ์ โชควัฒนา ว่าเขาเป็นคนที่ถ่อมตัวมาก และเคยให้สัมภาษณ์ไว้ว่า ความสำเร็จของเขามาจากความไม่รู้และความอยากรู้ เจ้าตัวบุญยสิทธิ์ พูดบ่อยมากกว่า ผมเป็นคนความรู้น้อย ไม่ได้เรียนสถาบันการศึกษาชั้นสูง ภาษาไทยก็รู้ครึ่งๆ กลางๆ ภาษาจีนก็รู้ครึ่งๆ กลางๆ ญี่ปุ่นก็รู้ครึ่งๆ กลางๆ วิธีทำธุรกิจของผมจึงไม่ได้อาศัยหนังสือเป็นหลัก เขาเปรียบเทียบกับสไตล์การบริหารงานของเขาเหมือนกับภาษา การตั้งคำถามว่ารู้น้อยจึงทำให้เขาดึงทุกอย่างที่ดีมาจากทุกแหล่ง การมีจุดอ่อนอยู่ที่เรียนน้อย ก็มีจุดเด่นอยู่ที่เรียนน้อยด้วย การศึกษาที่ไม่สูงมากอาจทำให้เขาไม่ติดกรอบ ทุกอย่างในโลกธุรกิจ ล้วนเป็นสิ่งแปลกใหม่ทั้งสิ้น ความไม่รู้ทำให้เขาไม่ทำตัวเป็นภูเขาสูงและไม่ทำตัวธรรมดาในระดับพื้นราบ แต่เขาถ่อมตัวลดระดับต่ำกว่าพื้นราบโดยเป็นคนที่ไม่รู้ไปเสียทุกอย่าง และความอยากรู้นี้เอง เป็นตัวดึงดูดกระแสธารความรู้ที่ไหลลงจากยอดเขาามาสู่แอ่งน้ำที่เก็บกักความรู้มากมาย

มีบทเรียนหนึ่งที่น่าศึกษาของคุณบุญยสิทธิ์ ไม่ใช่เรื่องความสำเร็จ แต่เป็นความล้มเหลว เขาบอกว่า

ต้นทุนของความผิดพลาดนั้นแพงมาก ดังนั้นทุกครั้งที่ผิดพลาดหรือล้มเหลว เขาจะไม่เก็บไว้คนเดียว แต่จะเล่าให้คนอื่นฟัง เพราะยังคนอื่นรับรู้มากเท่าไร ก็เหมือนการเคลื่อนต้นทุนออกไป ความรู้จากความล้มเหลว นอกจากจะทำให้บริษัทในเครือทั้งหมดไม่ก้าวพลาดซ้ำรอยเดิมแล้ว ยังเป็นความรู้ที่สามารถต่อยอดทำอะไร และเงินที่ได้มา อาจมากกว่าเงินที่เสียไปก็ได้ การทำธุรกิจของสหพัฒน์ ผู้บริหารสูงสุด ตั้งคำถามจากความไม่รู้และอยากรู้ ซึ่ง ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ เคยบอกว่า สไตล์การบริหารของสหพัฒน์เป็นสไตล์ของตัวเอง แบบผสมผสานทั้งจีน ญี่ปุ่น ไทย และตะวันตก

เรื่องราวสุดท้ายที่จะนำมาเล่าในรายการวันนี้ คือ เรื่องมองอีกมุม เป็นเรื่องราวที่คุณหนุ่มเมืองจันทน์ นำมาจากบทลือของคนที่ใช้นามว่า น้ำอ้อย สาวเมืองชล เธอเขียนเล่าไว้น่ารักกว่า...

พ่อเคยบอกว่า เวลาเก็บสายยางหรือขวดน้ำเราควรเก็บในที่ร่ม ไม่อย่างนั้นแสงแดดจะทำให้เกิดตะไคร่เกาะในสายยางหรือแวนลอยในขวดน้ำ ทำให้เราต้องทำความสะอาดหรือต้องทิ้งสายยางหรือขวดไปโดยใช่เหตุ ตะไคร่น้ำในความคิดของฉัน จึงเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ แต่เมื่อโตขึ้น ตะไคร่น้ำ กลับมีอีกแง่มุมที่ทำให้ฉันประหลาดใจ นั่นคือ ในสวนที่บ้านมีไผ่กว่าไผ่มากมาย เพราะเมื่อก่อนแม่เคยค้าขายและเอาไผ่มาดองผักขาย เมื่อเลิกกิจการจึงมีไผ่ที่เหลือตกทอดมาให้ลูกหลานดู วันหนึ่งญาติที่มีภูมิลำเนาทางภาคใต้แวะมาเยี่ยม และเอ่ยปากขอไผ่กลับไปเพราะเห็นสวย ญาติคนนั้นเอาไผ่ไปวางประดับสวนในสำนักงานเล่นๆ เนื่องจากภาคใต้เป็นแหล่งฝนชุก เมื่อเวลาผ่านไปไผ่เหล่านั้นจึงมีตะไคร่เกาะตามพื้นผิวเขียวครึ้มไปหมด สำนักงานของญาติมีลูกค้าแวะเข้าออกต่อเนื่องในแต่ละวัน วันหนึ่งลูกค้าดีใจไปพบไผ่ตะไคร่เกาะเข้าเกิดชอบใจจึงเจรจาขอซื้อในราคาหลายพันบาท

จากไผ่ไร้ราคาค่างวดที่บ้านเราวางทิ้งไว้ไม่ยัดในสวน เพียงมีตะไคร่เกาะโดยธรรมชาติกลับทำให้วัตถุ

ชนิดเดียวกันมีราคาเพิ่มขึ้นอย่างน่าอัศจรรย์ ไม่นานมานี้ฉันไปเที่ยวชมบ้านเก่าคลาสสิกที่พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอกในซอยเจริญกรุง ๔๓ ฉันพบมุมเล็ก ๆ มุมนี้โดยบังเอิญภายในอาณาบริเวณร่มครึ้มของพิพิธภัณฑ์ ฉันไม่รู้ว่ามุมใบนี้ทำหน้าที่ของมันมานานแค่ไหน แต่คราบเขียวของตะไคร่บนพื้นผิวของมันอาจจะบอกเล่ากาลเวลาของมันได้ระดับหนึ่ง มุมใบเดียวกันนี้บางคนอาจเดินผ่านไปโดยเห็นเป็นของใช้ในบ้านเก่าคร่ำคร่าชิ้นหนึ่ง หรืออาจผ่านมุมนี้ไปโดยไม่ทันสังเกตด้วยซ้ำ ขณะที่บางคนอาจคุ้นเคยกับศิลปกรรมชาติบนพื้นผิววัตถุจนต้องหยุดชื่นชมและปักใจชั่วคราวกับมุมใบเล็กใบนี้ คราบตะไคร่สอนให้ฉันรู้ว่าคุณค่าของสิ่งใดก็ตามขึ้นอยู่กับมุมมอง เช่นเดียวกับเรื่องราวที่พบเจอในแต่ละวัน เหตุการณ์เดียวกัน รายละเอียดเดียวกัน คนมองโลกในแง่ร้ายอาจมองว่าทำให้ทุกข์สาหัส ขณะที่คนมองโลกในแง่ดีสามารถพลิกวิกฤตให้เป็นความสุขได้เสมอ....เขียวแห่งคราบตะไคร่ อยู่ที่ใครจะเห็นงาม และคำตอบของชีวิตอยู่ที่เราตั้งคำถาม

